

Dnes v čísle:

Představujeme:
PhDr. Herbert Tomáš Mandl
Předseda Britské rady
v Olomouci
15. LIBRI – Knižní Olomouc
2000

Žurnál

4

Ročník 10 • Vychází 13. října 2000

V pondělí 9. 10. se v aule FF UP konala beseda s významnou rakouskou spisovatelkou Lotte Ingrischovou. Autorka prozaických děl, rozhlasových a televizních scénářů a operních libret se v poslední době věnuje esoterické problematice (klinická smrt, reinkarnace). Tomuto tématu bylo věnováno rovněž pondělní setkání spojené s autorským čtením.

-ano-, foto -tj-

O svobodě a závislosti

V rámci Týdne pro duševní zdraví byla v úterý 10. 10. v aule FF UP zahájena Česko-britská konference o léčbě drogových závislostí. V úvodním diskusním panelu vystoupili rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., biskupka Mgr. J. Šilerová, filozof prof. P. Floss, fotograf J. Streit a prof. J. Jařab, CSc., bývalý rektor Středoevropské univerzity v Budapešti a UP. Přítomní se zamýšleli nad otázkou svobody a závislosti v životě současného člověka, představeny byly koncepce české a britské protidrogové politiky.

V Galerii Informačního centra UP byla ve stejný den v podvečerních hodinách slavnostně otevřena výstava s názvem *Dokouřeno?*, realizovaná jako projekt českých výtvarníků pod záštitou Světové zdravotnické organizace, prezidenta republiky a ministra školství ČR. Na nádvoří Tereziánské zbrojnice poté proběhl muzikálový happening *Vzhůru k nebesům* v podání klientů P-centra a studentů

Sboru gymnázia Hejčín (bližší informace přineseme v příštím čísle).

Na snímku zleva doc. J. Skála, Mgr. D. Dvořák a prof. J. Mačáková, CSc., při zahájení Česko-britské konference.

-ano-, -mav-, foto -tj-

Kongres o teologii Řehoře z Nyssy v Athénách

V pořadí devátý mezinárodní kongres věnovaný dílu řeckého křesťanského autora Řehoře z Nyssy (zemř. po 394) se konal v Athénách a byl soustředěn k tématu christologie. Tradice rehořovských kongresů byla zahájena slavným setkáním v opatství Chevetogne v září 1969, za tři roky následovalo setkání věnované Řehořově vztahu k antické filosofii (ve Freckenhorstu u Münsteru v září 1972). Série dalších kongresů se soustředila vždy k jednotlivým Řehořovým spisům a stala se důležitým příspěvkem k rehořovskému bádání.

Letošní athénský kongres trval šest horkých dní (7. – 12. 9.) a měl pro jubilejní vročení 2000 mimořádně slavnostní atmosféru: nejenže se konal pod záštitou Christodoula, arcibiskupa Athén a celého Řecka, který na zahájení kongresu pronesl zajímavou teologickou řeč, ale nechybělo ani oficiální přijetí účastníků na athénské radnici a v Řecké národní knihovně. Sám badatelský program kongresu byl tak nabitý, že příspěvky musely být zkráceny na 10–15 minut. Vedle nestorů rehořovského bádání (A. Meredith, L.-F. Mateo-Seco, A. M. Ritter, M. Alexandre, E. Ferguson, A. Mosshammer, F. Mann) vystoupila i řada doktorandů, resp. autorů publikovaných disertací z Německa, Gruzie, USA, Finska či Belgie. Celých dvacet příspěvků pronesli domácí referenti v novorečtině, která byla jedním z jednacích jazyků kongresu (tato okolnost, ztěžující badatelskou výměnu, byla zahraničními hosty namnoze kritizována). Za velmi zajímavý lze pokládat referát A. Mereditha S. J. z Londýna, zamýšlející se nad tím, nakolik Řehořova christologie odpovídá představě, jež se v teologii prosadila jako pravověrná, nebo F. Manna z Münsteru, který představil christologickou strukturu hesla *theos* (Bůh) ve vynikající obsáhlé příručce *Lexicon Gregorianum*, jež se pod jeho vedením v Münsteru připravuje (zatím dva svazky v nakl. Brill, Leiden).

Zajímavou stránkou kongresu byl jeho ekumenický rozměr. Všechny rehořovské kongresy byly od počátku koncipovány nejen interdisciplinárně, ale zároveň ekumenicky (proslulou se stala celonoční diskuse katolického kardinála J. Daniélu s protestantským patrologem E. Mühlenbergem v Chevetogne). Přítomnost mnoha řeckých referentů umožni-

la však tentokrát i zajímavou výměnu s pravoslavnými badateli, počínaje organizátorem kongresu, prozápadně orientovaným prof. E. Moutsoulasem, který ve

Dokončení na str. 5

Při příležitosti Měsíce čínské kultury navštívil Olomouc nově jmenovaný čínský velvyslanec Li Čchang-ch. Během svého pobytu se setkal s primátorem Olomouce a rektorkou UP prof. Janou Mačákovou. Na Filozofické fakultě UP také navštívil Kabinet Dálného východu.

-ano-, foto -tj-

Víte, že...

... Společná laboratoř optiky UP a Fyzikálního ústavu AV ČR byla vyzvána ke spolupráci na prestižním mezinárodním výzkumném projektu *Pierre Auger*?

Součástí astrofyzikálního projektu zaměřeného na výzkum vysokoenergetické části spektra kosmického záření je realizace mezinárodní observatoře v Malargue v Argentíně, na níž se podílí i Společná laboratoř optiky UP a Fyzikálního ústavu AV ČR.

(Více se dozvíte na str. 5.)

-red-

Rektorka Univerzity Palackého
a
Cyrilometodějská teologická fakulta UP

si Vás dovolují pozvat na

slavnostní zasedání vědeckých rad UP a Cyrilometodějské fakulty UP,

na němž bude slavnostně inaugurován

doc. Pavel AMBROS, Th.D.,
děkan Cyrilometodějské teologické
fakulty

a uděleny čestné doktoráty teologie

Mons. prof. dr. hab.
Alfonso NOSSOLOVI,
arcibiskupu opolskému, profesoru
Katolické univerzity v Lublinu

doc. ThDr. et PhDr. Karlu VRÁNOVI,
emeritnímu profesoru Papežské
lateránské univerzity v Římě

Slavnostní akt se uskuteční
v úterý 24. října 2000 ve 13.00 hodin
v aule Filozofické fakulty
Univerzity Palackého v Olomouci

Prof. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc.
rektorka UP

Dr. Michal Altrichter
místopředseda AS CMTF UP

Doc. Pavel Ambros, Th.D.
děkan CMTF UP

PŘEDSTAVUJEME: PHDR. HERBERT TOMÁŠ MANDL

Autorem sedmé přednášky z cyklu **výročních přednášek k počtí J. L. Fischera** na téma **Svobodná vůle – otázka filozofie nebo psychologie. Důsledky** je mezinárodně uznávaný odborník v psychologii **PhDr. Herbert Tomáš Mandl**.

PhDr. H. T. Mandl se narodil 18. 8. 1926 v Bratislavě. V roce 1937 dokončil obecnou školu v Brně a o rok později byl přijat na III. reálné gymnázium v Brně na Kounicově ulici. Když bylo nacistickým výnosem Židům zakázáno studium, přešel na židovské gymnázium na Hybešově ulici; to bylo po roce rovněž zrušeno a H. T. Mandl se stal učněm v optické dílně židovské náboženské obce. Od sedmi let se učil hře na housle, což mělo později pro jeho vývoj a životní osudy značný význam.

V březnu 1942 byl H. T. Mandl spolu s rodiči deportován do Terezína. V roce 1944 byl se svým otcem odsunut do koncentračního tábora Dachau-Kaufering III. a po krátké době přeložen do likvidačního tábora Dachau-Keufering IV. Jeho otec zde v lednu 1945 zahynul. H. T. Mandl onemocněl skvrnitým tyfem a při evakuaci tábora byl určen k zastřelení. Strážný pověřený exekuci rozkaz neprovedl a H. T. Mandl byl osvobozen americkou armádou v dubnu roku 1945. Po delším léčení v americké nemocnici ve Würshofenu se v létě roku 1945 vrátil do Brna, kde se setkal s matkou, která prošla koncentračními tábory Osvětim, Freiburg a Mathausen.

Po návratu do Brna se H. T. Mandlovi podařilo složit maturitu a začal studovat na Filozofické fakultě MU (obor filozofie, psychologie, anglistika) a současně

houslovou hru na Státní konzervatoři Brno, kterou absolvoval v roce 1950. Poté vykonal přijímací zkoušky na pražskou Akademii muzických umění (housle), kterou zakončil absolventským koncertem v roce 1954.

Na filozofické fakultě byl H. T. Mandl po únoru 1948 vystavován nejrůznějším nátlakům a šikanám pramenícím z antisemitských tendencí, a proto se zakrátko rozhodl zemi opustit. Přes objektivní nepříznivé podmínky chtěl však nejprve studium na fakultě dokončit filozofickou nebo filologickou disertací. Oba jeho předložené návrhy (*Vztah mezi aristotelovskou a dialektickou logikou a Funkce filozofických systémů v próze Aldouse Huxleyho*) byly zamítnuty.

Po úspěšném konkurzním řízení H. T. Mandl nastoupil (spolu se svou ženou – pianistkou Jaroslavou Moukovou) na místo profesora houslové hry na Státní konzervatoři v Ostravě.

Během působení v Ostravě plánoval H. T. Mandl řadu pokusů o útek. V roce 1960 při turistickém zájezdu do Egypta požádal americké velvyslanectví v Káhiře o pomoc. Po několika týdnech získal tzv. „Nansenův pas“, vystavený Mezinárodním červeným křížem, a mohl odletět do Atén. Po pobytech v řeckém koncentračním táboře a uprchlickém táboře v NSR (který se mu podařilo opustit s pomocí terezínského spoluvězně, pražského rodáka H. G. Adlera, autora řady významných knih se sociologickou, filozofickou a historickou tematikou) se stal soukromým tajemníkem Heinricha Bölla, laureáta Nobelovy ceny za literaturu. Ve spolupráci s ním se také zdařil manželčin útek v roce 1961.

Mandlovi začali koncertovat (NSR, Holandsko); stálým těžištěm jejich programů byla stará i moderní česká hudba. Zároveň H. T. Mandl působil jako koncertní mistr v tzv. *Malém rozhlasovém orchestru* kolínského rozhlasové stanice WDR.

V letech 1963–1968 byl H. T. Mandl stálým spolupracovníkem rozhlasové stanice *Deutsche Welle* v Kolíně nad Rýnem, vysílající ve více než třiceti jazycích. V redakci „vysílání pro ČSSR“ tvořila jedno z těžišť jeho práce interview, které měly přispět ke zmírnění informačního deficitu našich posluchačů v oblastech kultury. Jako typické lze připomenout rozhovory s R. Kubelíkem, H. Büllem, H. G. Adlerem, K. Ančerlem aj. I při činnosti v rozhlase Mandlovi soustavně koncertovali (NSR, Holandsko, Švýcarsko), což kombinovali se sólovými výstupy v rozhlase (Mnichov, Curych, Hilversum), kde natočili program české hudby (Janáček, Suk).

V letech 1968–1971 byli Mandlovi v USA, kde J. Mandlová učila klavír na Seattle University a H. T. Mandl pracoval v nervové léčebně *Western State Hospital* v Tacomě (stát Washington), kde měl možnost uplatnit vědomosti získané v průběhu studia na MU. Poznatky získané při práci s pacienty postiženými vadami řeči vedly k vynálezu tzv. „fonetické hlavy“, který byl patentován v USA, NSR, Japonsku, Velké Británii (viz níže). Po celou dobu pobytu v USA Mandlovi koncertovali (Seattle, New York, Tacoma, Midway) s repertoárem z české hudby.

V roce 1971 se vrátili do NSR. H. T. Mandl do roku 1988 učil na Arcibiskupském večerním gymnáziu v Neussu.

Význam a činnost Herberta Thomase Mandla

H. T. Mandl je vskutku polyhistor, vynikající v psychologii, hudbě, filozofii, anglistice a dramatické tvorbě. Je mezinárodně uznávaným odborníkem v psychologii, zejména jako autor dvou celosvětově uznávaných patentů. Prvním z nich je tzv. „fonetická hlava“ – průhledný model lidské hlavy; jelikož akt mluvení je syntézou vědomých a podvědomých procesů, jsou artikulační orgány, podléhající vědomí, znázorněny „naturalisticky“, orgány vytvářející znělost resp. neznělost schematicky. Vhodnou úpravou je možno modifikovat model pro nevidomé, a dokonce i pro hluchoslepé osoby. Další objev H. T. Mandla chráněný patentovým právem v USA a SRN je tzv. „sugestometr“. Je to první přístrojové zařízení schopné registrovat dimenzi sugestibility kvantitativně i kvalitativně, včetně patognomických komponent. O tomto přístroji

přednášel H. T. Mandl na pozvání prof. Smékala posluchačům psychologie FF UP v roce 1995.

V letech, kdy H. T. Mandl pracoval jako vedoucí hudebního vysílání rozhlasové stanice *Deutsche Welle*, tvořila česká hudba v rámci vysílání pro Československo těžiště jeho činnosti. Stejně tomu tak bylo v čase jeho koncertní činnosti v Evropě i v USA (především propagoval hudbu L. Janáčka a J. Suka). Zvláště se pak H. T. Mandl zasloužil o mezinárodní propagaci hudby tzv. terezínských autorů, z nichž na prvním místě nutno jmenovat v koncentračním táboře umučeného brněnského skladatele Pavla Haase. Pro nakladatelství *Bote and Boch* (Berlin) přeložil H. T. Mandl z češtiny do němčiny libreto Haasovy opery *Sarlatan*, která měla světovou premiéru tohoto roku ve Výmaru. Pro nakladatelství *Nochel* (Hamburg) přeložil do němčiny monografii o Pavlu Haasovi a pro nakladatelství *Musica reanimata* (Berlin) studii svého spoluvězně z Terezína Gideona Kleina *Mozartův skladatelský vývoj*.

Jako filozof přednáší H. T. Mandl o aktuálních tématech na univerzitách v Evropě, USA a Kanadě. Je velmi často zván k přednáškám o charakteristických mechanismech totalitních ideologií 20. století. Přednáška proslavená na Colorado College vyšla v českém překladu v *Listech* (1996) a byla vysílána opětovně rozhlasovou stanicí *Svobodná Evropa* z Prahy. V roce 1995 byl H. T. Mandl spoluorganizátorem mezinárodního symposia ve Stockholmu na téma *Hudba v Terezíně*. V USA spolupracuje s režisérem Stevem Spielbergem na tématu holocaust. V USA je toho času v tisku jeho rozsáhlá studie *Psychologické působení hudby v průběhu holocaustu*. Rozhlasové stanice WDR a Bayerischer Rundfunk věnují Mandlovi dílu soustavnou pozornost (interview, recenze atd.).

H. T. Mandl se od sedmdesátých let rovněž věnuje publicistice a literární a dramatické činnosti. Pravidelně uveřejňoval své příspěvky v evropské revui *Kontinent* a současně nepravidelně přednášel ve Výzkumném ústavu pro soudobé dějiny v Ingolstadtu. Zde také vyšla jeho studie *Musik aus Finsternis* (*Hudba z temnot*). V roce 1991 vydal na nakladatelství *Bernardus* sbírku povídek *Der Held und sein Geheimnis* (*Hrdina a jeho tajemství*). V letech 1995 a 1996 vyšly v mnichovském nakladatelství *Boer* dva Mandlovy autobiografické romány *Durst*, *Musik, geheime Dienste* (*Žízeň, hudba, tajné služby*) a *Die Wette des Philosophen* (*Filozofova sázka*). Pro rok 2000 je připraveno v témtě nakladatelství vydání dalšího Mandlova románu *Im Saturns Labyrinth* (*V Saturnově bludišti*), jehož třetí díl vyšel česky v nakladatelství *Rovnost* v Brně pod titulem *Absolutně dokonale zmizení aneb Největší ze všech kouzelníků* (1995). Zde také vyšla rozsáhlejší novela *Trosečník z transcendentna*, původně koncipovaná jako divadelní hra, která byla rovněž přeložena do češtiny. Další Mandlova divadelní hra *Trip ins Zentrum der Dinge* je na programu některých zahraničních divadelních scén (např. v Hamburku a Salzburku). Na svém kontě má Mandl další divadelní hru *Mozkový klavír* a romány *Asijský motýl* a *Sny z břicha strojů*. H. T. Mandl se rozsahem i obsahem svého literárního díla řadí mezi významné soudobé, německy píšící romanciéry filozofického žánru. Přestože Mandl píše německy, češtinu ovládá zcela perfektně, jak dokázal v televizním medailonu, který s ním natočila Česká televize u příležitosti jeho sedmdesátých narozenin.

***

H. T. Mandl svou celoživotní práci a svou činnost publikací a literární (se zvláštní akcentací psychologie a filozofie) vytvořil úctyhodné dílo, které je hodno nejvyššího ocenění. Pověření H. T. Mandla přednese-ním Výroční přednášky k počtí J. L. Fischera není jen oceněním jeho celoživotního díla, kterým přispěl k mezinárodní proslulosti české kultury, zvláště hudby a dramatického umění. Je i příspěvkem k jeho morální satisfakci jako jednoho z nemnohých židovských jedinců, kteří přežili holocaust.

-red-

Sedmou přednášku z cyklu
**výročních přednášek
k počtí J. L. Fischera,**

s názvem
**Svobodná vůle – otázka filozofie
nebo psychologie
Důsledky**

pronese na slavnostním zasedání
vědeckých rad UP

**PhDr. Herbert Tomáš
Mandl,**

mezinárodně uznávaný odborník v psychologii

ve středu 18. října 2000 v 10.00 hodin
v aule Filozofické fakulty UP, Křížkovského 10,
Olomouc

Jeň několik řádků**Kam (a co) s ní?**

Přibližně před rokem byla dokončena zpráva *Evropské konference rektorů (CRE) hodnotící nejrůznější stránky řízení olomoucké univerzity* (viz <http://www.upo.cz/UP/aktualit/cre.eval.htm.cz>); nyní CRE žádá informace, jež by na jednotlivá doporučení, stanoviska a výroky reagovala, např.:

– Univerzita Palackého věnuje příliš mnoho pozornosti plánování na úkor vlastního řešení problémů; univerzity však realizují své ambice aktivitou, nikoliv plány;

– na univerzitě neexistuje obecná shoda ohledně ukazatelů kvality a výkonu;

– vlastně nikoho nelze činit zodpovědným, na univerzitě je zásadní nedostatek jasně definované zodpovědnosti; na úrovni fakult je situace do jisté míry obdobná.

Jaké aktuální informace jsme vlastně schopni podat?

V. Mazochová

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Děkan Lékařské fakulty UP vypisuje

výběrové řízení

na obsazení míst:

- asistentů nebo odborných asistentů Ústavu normální anatomie; požadavky: absolvent lékařské fakulty, praxe a znalost jazyku vítána;
- asistenta nebo odborného asistenta Ústavu histologie a embryologie; požadavky: absolvované studium medicíny, zájem o obor, aktivní znalost anglického jazyka, přihláška do PGS;
- dvou asistentů nebo odborných asistentů Ústavu fyziologie; požadavky: absolvent lékařské fakulty, přednost mají uchazeči s výzkumnou nebo klinickou praxí a se znalostí angličtiny;
- asistenta nebo odborného asistenta Ústavu patologické fyziologie; požadavky: absolvent lékařské, veterinární, farmaceutické nebo přírodovědecké fakulty biochemického, biologického nebo biofyzikálního zaměření; znalost cizích jazyků, práce s počítačem a praxe výhodou;
- odborných asistentů s částečnými úvazky na II. interní klinice; požadavky: atestace z vnitřního lékařství II. stupně nebo nástavbová atestace z gastroenterologie či diabetologie nebo složení jedné z těchto atestací v průběhu jednoho roku, odborný zájem o gastroenterologii, hepatologii nebo diabetologii;
- samostatného vědeckého pracovníka v laboratoři molekulární biologie oddělení klinické biochemie při III. interní klinice; předpoklady: vysokoškolské vzdělání biochemického, případně medicínského typu, zájem a předpoklady k vědecké práci se zapojením do řešení výzkumných úkolů, znalost anglického jazyka;
- odborného asistenta Kliniky psychiatrie a lékařské psychologie; předpoklady: 10 let praxe v oboru, II. atestace v oboru psychiatrie, doktorandské postgraduální studium nebo dosažení tohoto doktorátu (Ph.D.), znalost angličtiny, pedagogická praxe minimálně 3 roky, občanská bezúhonnost. Nástup na kliniku 1. 1. 2001;
- docentů a odborných asistentů s částečnými úvazky na I. chirurgické klinice; podmínky: atestace z oboru chirurgie II. stupně, doktorské studium, znalost anglického jazyka;
- odborného asistenta s částečným úvazkem na Klinice anesteziologie a resuscitace; požadavky: absolvent lékařské fakulty, atestace alespoň I. stupně z oboru;
- odborných asistentů s částečným úvazkem na II. chirurgické klinice; požadavky: atestace II. stupně z chirurgie, vědecká hodnota, publikační činnost a znalost nejméně dvou jazyků;
- odborného asistenta s částečným úvazkem na Klinice rehabilitačního a tělovýchovného lékařství; požadavky: atestace z neurologie a FBLR, jazykové znalosti – angličtina, základní znalosti práce na PC;
- odborných asistentů s částečnými úvazky na Porodnicko-gynekologické klinice; požadavky: zaměření na neonatologii, atestace I. nebo II. stupně z oboru pediatrie, předpoklady k pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti, dobrá znalost angličtiny;
- odborných asistentů s částečnými úvazky na Oční klinice; požadavky: atestace I. stupně z oftalmologie;
- asistenta s úvazkem 0,4 pro výuku ošetřovatelských disciplín pro Ústav teorie a praxe ošetřovatelských; podmínky: magisterské vzdělání v oboru učitelství odborných předmětů pro zdravotní školy, minimálně 1 rok praxe.

Přihlášky doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopii dokladů o kvalifikaci, přehledem vědecké a publikační činnosti zašlete do 30 dnů po zveřejnění na Děkanát LF UP, Tr. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

-lfup-

Jacques Rupnik v aule Filozofické fakulty UP

Centrum pro srovnávací kulturní studia při FF UP srdečně zve na sérii seminářů k tématu **Co s integrací Evropy?** Cyklus zahájí Jacques Rupnik, profesor politických věd (Centrum pro mezinárodní otázky, Fondation des sciences politiques v Paříži), a to 19. 10. 2000 ve 14 hod. v prostorách auly Filozofické fakulty UP na Křížkovského 10.

Moderovat bude prof. J. Jařab, CSc. -red-

Konference polských filologů

Sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP v Olomouci organizuje ve dnech 17. a 18. 10. 2000 celostátní studentskou konferenci s názvem **Nová generace české polonistiky**. Záštitu nad konferencí převzal první rada Velvyslanectví Polské republiky a ředitel Polského institutu v Praze Andrzej Jagodziński.

Slavnostní zahájení konference, jejíž pořádání je umožněno díky dotaci Fondu rozvoje vysokých škol, se uskuteční v zasedací místnosti Rektorátu UP 17. 10. v 10 hod.

-red-

Fenomén hry

Nadace Pangea, Celostátní pedagogický projekt „Dokážu to?“ a Katedra rekreologie FTK UP pořádají ve dnech 17. – 19. 11. 2000 konferenci **Fenomén hry (hra z pohledu stávající teorie a praxe a její nejrůznější aspekty)**. Konference se bude konat v areálu FTK UP v Olomouci, na programu budou přednášky, workshopy a dílny.

Konferenční poplatek činí 450 Kč, možnost zajištění ubytování a stravy. Bližší informace na Katedře rekreologie FTK, tel: 068/521 2173, 541 2193, e.mail: hanus@ftknw.upol.cz.

-red-

Pozvánka do Muzea umění

Olomoucké Muzeum umění přivítá v pátek 20. 10. spisovatele a publicistu **Benjamina Kurase**, který zde představí svou novou knihu s názvem **Je na Marxu život?** Setkání spojené s autorským čtením a autogramiádou začne v kavárně Muzea umění ve 20 hod.

-red-

Slevy sportovních průkazů

Akademik centrum FTK UP upozorňuje studenty a zaměstnance UP, že dochází ke slevám sportovních průkazů, a to

– od 9. 10. – 27. 10. 2000 – sleva (–100 Kč) na každý program;

– od 30. 10. – 3. 11. 2000 sleva dalších (–100 Kč) na každý program.

Průkazy je možno si zakoupit v Akademik centru v nové budově FTK UP v Neředíně (dveře č. 329 – sekretariát, Z. Vodrážková), tel.: 068/563 64 51 email: vodrazko@ftknw.upol.cz.

-red-

Informace mzdové účtárny UP

Vzhledem k nutnosti správného rozúčtování mzdových položek do nákladů byla provedena u všech zaměstnanců UP úprava výplatních pásek. V této souvislosti bylo třeba zavést na výplatní pásce do sloupce pod údaj „počet odpracovaných hodin“ podíl pracovního úvazku zaměstnance.

Dotazy k této úpravě zodpoví každá mzdová účtárna.

M. Címalová,
oddělení PaM

Stručně

V pondělí 9. 10. proběhla v aule Přírodovědecké fakulty UP přednáška zástupce firmy DERS (Hradec Králové) o **připravované verzi programu OBD**, kterou pro zájemce o nové rešeršní, vyhledávací a výkazové možnosti připravila Ústřední knihovna UP.

***

Ve Vlastivědném muzeu Olomouc přednášel 10. 10. **Ulrich Rosch** (Švýcarsko) na téma **Střední Evropa na konci druhého tisíciletí; pořádaly Vlastivědná společnost muzejní v Olomouci za přispění Olomoucké koalice neziskových organizací**.

***

V průběhu devátého ročníku konference Světová putování a česká knižní kultura, kterou uspořádaly Sdružení knihoven ČR a Státní vědecká knihovna v Olomouci, uvedl vedoucí Katedry historie FF UP doc. I. Bartheček výstavu starých tisků pod názvem **Z Olomouce do Nového světa**.

***

Centrum pro teologii a přírodní vědy (Berkeley, Kalifornie – Evropská pobočka), Univerzita Lund (Švédsko), CMTF (Centrum dialogu vědy a náboženství) a PFF UP (Katedra organické chemie) uspořádaly ve dnech 13. – 14. 10. **mezinárodní interdisciplinární konferenci pod názvem Věda a náboženství 2000: Od konfliktu k dialogu**.

***

Ve středu 18. 10. proběhne další zasedání **Kolegia rektorky UP**, které bude mít na programu projednání informací o ubytovacím řízení a výběrové tělesné výchově, zprávy o studentské organizaci na UP aj.

-red-

Nabídka studijních a vědeckých pobytů v zahraničí

Kancelář zahraničních styků UP upozorňuje akademickou obec na nový **Bulletin 2000** Akademické informační agentury MŠMT, který nabízí stipendijní studijní a vědecké pobyty v zahraničí ve školním roce 2001/2002 obsažené rozpisem kvót a konkurzním řízením. **Bulletin** je k dispozici k nahlédnutí u referentek zahraničních styků fakult, v Kanceláři zahraničních styků UP a na internetové stránce www.dzs.cz/AIA/Bulletin. Přihlásit se lze prostřednictvím děkanátů do termínu stanoveného příslušnou fakultou.

-jh-

Medicínsko-historický den

Spolek lékařů v Olomouci a Sekce pro dějiny lékařství Vlastivědné společnosti muzejní v Brně a v Olomouci vás zve na **XVI. Zapletalův a Wondrákův medicínsko-historický den**, který se uskuteční 20. 10. 2000 ve 14 hod. v malé posluchárně Teoretických ústavů Lékařské fakulty UP.

-red-

Podzimní vodácké zájezdy

Akademik centrum FTK UP pořádá jako každoročně jednodenní podzimní vodácké zájezdy z Horky n. Moravou do Olomouce.

Termíny: 23. 10. 2000 ve 14.30 hod.

24. 10. 2000 ve 14.30 hod.

Sraz: je vždy ve 14.30 u Loděnice UP.

Cena: 40 Kč

Přihlášky s vkladem 40 Kč přijímá Mgr. R. Rozsypal, AC FTK, tel.: 068/563 64 56, email: rozsypal@ftknw.upol.cz.

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Předseda Britské rady v Olomouci

Na dvoudenní oficiální návštěvu přijel minulý týden do Olomouce nově jmenovaný předseda Britské rady v České republice Paul Docherty. Během svého pobytu se setkal s primátorem Olomouce, rektorkou UP a řediteli jazykových škol. Zúčastnil se také slavnostního předávání certifikátů úspěšným kandidátům cambridgeských zkoušek z léta 2000.

Britská rada má 110 poboček po celém světě, z toho osm v České republice. Jak uvedl P. Docherty, úkolem této organizace je vedle výuky angličtiny rovněž prezentace anglické kultury a vědy v jednotlivých zemích. Britská rada spolupracuje s vládou ČR, která finančně podporuje její aktivity u nás. *Anglicky dnes hovoří miliony lidí. My usilujeme o to, aby byla znalost jazyka obohacena informacemi o Velké Británii*, zdůraznil P. Docherty.

-ano-, foto -tj-

Zájemci o staré čínské cvičení se mohli 9. 10. v tělocvičně FTK UP v Neředíně seznámit s ukázkami jeho nebojovné verze. Byl tak současně zahájen nový cyklus cvičení v tomto školním roce.

-red-, foto -tj-

Akademický týden

Cyrlometodějská teologická fakulta UP uspořádala ve dnech 25. 9. – 30. 9. 2000 v pořadí již sedmý *Akademický týden* – cyklus přednášek pro studenty doktorského studijního programu se zaměřením na pastorální teologii, spiritualitu, studium křesťanského východu a dogmatickou teologii. Přednášky, které probíhaly v Centru Aletti, byly určeny pro různé specializace a byly otevřeny také širší veřejnosti. K účasti na letošním Akademickém týdnu pozvání přijali např. prof. M. Tenaceová, prof. M. Rupnik (*oba PIO Řím*), doc. C. V. Pospíšil, Th.D. (CMTF UP) aj. V průběhu *Akademického týdne* se jeho účastníci zapojili do jednání *Mezinárodního kongresu ke 100. výročí úmrtí Vladimíra Solovjova* (viz Žurnál č. 3).

-red-

Moravskoslezské dny pneumologů po desáté

Ve dnech 8. a 9. 9. 2000 se uskutečnily jubilejní, X. Moravskoslezské dny pneumologů – tentokrát v Olomouci. Akce byla mezinárodní s účastí kolegů z Německa, Itálie, Velké Británie, Polska, USA, Finska, Rakouska a také Slovenska. Největší byla účast německých pneumologů, mimo jiné proto, že součástí programu byly tzv. Česko-bavorské dny.

Hlavními tématy jednání byla zvolena problematika výzkumu, diagnostiky a léčby bronchogenního karcinomu a dále současný stav klasifikace a managementu intersticiálních plicních nemocí. Odpoledne druhého dne bylo věnováno spolupráci pneumologů a praktických lékařů. Akce byla nazvána Nejčastější plicní nemocí v ordinaci praktického lékaře a probíhala jako paralelní jednání obou odborných společností (Společnosti všeobecného lékařství spolu s Českou pneumologickou a fizeologickou společností ČLS JEP).

Úvodní přednášky se věnovaly klasifikaci, výzkumu biologických vlastností a aplikaci vědeckých poznatků v klinickém poznávání a léčbě karcinomu plic. V této sekci vystoupili Mukešnaibl, Pešek (Plzeň), Hajdúch, Škarda (Olomouc) a Novotný, Petruželka (Praha). Jejich příspěvky mimo jiné ukázaly, jak problematické je zařazování nádorových buněk v kontextu jejich biologického chování. Poznání a interpretace změn imunogenetických markerů během pochodu kancerogeneze a léčby nádoru budou vyžadovat ještě mnoho vědecké práce, než se ukáže správný směr selektivní protinádorové terapie použitelné v praxi.

V oblasti klinické diagnostiky byly prezentovány příspěvky o virtuální CT bronchoskopii (Heřman, Olomouc), pozitronové emisní tomografii a nových scintigrafických metodách (Janicek, Boston), autofluorescenční bronchoskopii (Votruba, Praha) a nechirurgické torakoskopii (Engel, Ingolstadt a Plutinský, Nitra).

Nejobsažnější byly sekce o chemoterapii a kombinované léčbě bronchogenního karcinomu. Jako nové cytostatikum byl prezentován „multitarget antifolate“ Alimta (Krejcy, Vídeň). Různé léčebné režimy hodnotili Pešek (Plzeň), Skříčková (Brno), Illichová (Hradec Králové) a Špelda (Babice). Hodnocení výhod a nevýhod konkomitantní a sekvencí chemoradioterapie provedli Havel, Zatloukal (Praha) a Lindner (Ingolstadt). Prioritní postupy v neoadjuvantní léčbě s následným využitím výsledků in vitro testů rezistence vůči cytostatikům prezentovala olomoucká skupina (Kolek, Grygárková, Hajdúch, Klein, Neoral, Král Mihál). Samostatně bylo jednáno o zařazení gemcitabinu a vinorelbinu do léčby nemalobuněčného bronchogenního karcinomu, a to u pokročilého i operabilního stadia nebo i v druhé linii chemoterapie.

V bronchologické sekci bylo potěšením posлуchat jednoho z nestorů intervenční bronchoskopie – Cavalliera z Brescie, který hovořil na téma používání stentů v bronchologii, nebo současného protagonistu léčebné nechirurgické torakoskopie – Tassiho z téhož pracoviště. O českých možnostech terapeutické bronchologie referovali Bartoň (Jevíčko), Cwiertka (Olomouc) a Hrazdírová (Brno). Rada našich pracovišť provádí terapeutickou bronchologii na vysoké úrovni, většinou však vybavením zaostávají za zahraničními centry.

Zajímavá byla chirurgická sekce, kde se hovořilo o rutinních i méně obvyklých postupech při resekčních výkonech na plicích (Brunner – Ingolstadt, Král – Olomouc, Schützner a Pafko – Praha). Dále se diskutovala lymfadenektomie (Klein – Olomouc, Čapop – Brno), operace nádorů hrudní stěny (Fiala, Praha), mediastina (Jedlička, Brno) a chirurgická torakoskopie (Piovarčí, Vyšné Hágy). Jedním z vrcholů sekce intersticiálních plicních procesů (ILD) byla přednáška prof. du Boise (Londýn) o prolínání imunogenetiky a vnějších faktorů u těchto stavů. Novou klasifikaci plicních fibróz a sarkoidózy prezentoval Chovan (Bratislava) resp. Kolek (Olomouc). Skálu nových poznatků z oblasti imunologie ILD demonstrovali Jastržebští (Zabrze), Petřek (Olomouc), Laurincová (Olomouc) a Vašáková Prosečnice). Sdělení se zabývala především využitím různých imunologických

působků jako markerů aktivity nebo diferenční diagnostiky nemoci. Další část sekce se zabývala klinickými zkušenostmi sILD a zazněla zde sdělení v podání Žurkové (Olomouc), Bielika (Vyšné Hágy) a Jančíkové (Brno). Přednášky o významu inhalačních kortikoidů uILD byly dvě: Chovan (Bratislava) a propagátor této léčby Selroos (Helsinki). Několik přednášek se zabývalo také problematikou plicních infekcí a používáním antibiotik (Urbášková – Praha, Žampachová Č. Budějovice, Engel – Ingolstadt, Roubec – Ostrava, Fojtů – Olomouc). Široký záběr měla i sekce varií a posterů.

Samostatně se referovala problematika CHOPN, a to ve dvou sympozii (Novartis a GlaxoWellcome). Mimo jiné hovořili Kos (Janov) a Musil (Praha) o světové iniciativě GOLD, jejíž česká varianta ČOPN by měla zaktivizovat i naše pacienty. Symposium firmy Krka se zabývalo mezioborovou problematikou pneumonií (Kolář, Kolek – Olomouc) a exacerbcí CHOPN (Vondra). O současných aspektech bronchiálního astmatu jednalo symposium firmy AstraZeneca (Špičák, Kašák – Praha, Matulová – Ostrava), problematika chronického kašle byla diskutována v sympoziu firmy Boehringer Ingelheim (Čáp – Praha, Kolek a Kopriva – Ingelheim).

Nelze opomenout, že proběhla i sekce pneumologických sester, která dokumentovala narůstající zájem o aktivní účast na rozvíjení oboru i v této oblasti.

Příspěvky se soustředily na práci sester během pneumologických výkonů a při péči o pneumo-onkologické pacienty (Marková, Richtrová, Obrová, Komínková – Brno, Matoušková, Švecová, Flídrová, Krpčová, Zittová, Bartošová, Nováková, Hirňáková a Růžičková – Olomouc, Prchalová – Hradec Králové, Tkáčiková – Vyšné Hágy).

Na X. moravskoslezských dnech pneumologů odeznělo celkem 115 cenných příspěvků, které prezentovaly současný stav nejen naší pneumologie, ale byly i zajímavou sondou do celé české respirační medicíny. Význam akce podtrhla účast rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., a ředitele FN Olomouc doc. V. Ryznara, pod jejichž záštitou se konference konala. Společenská akce jen doplnily příjemnou tvůrčí atmosféru.

Prof. V. Kolek, CSc.,
přednosta Kliniky plicních nemocí a TBC LF UP

Ve čtvrtek 5. 10. proběhla beseda RNDr. P. Nováčka o jeho pobytu v Prištině, hlavním městě Kosova. Válkou zničené Kosovo je nejzaostalejší oblastí bývalé Jugoslávie. Samotná Priština válkou příliš neutrpěla, proto se do ní stěhují lidé z rozbombardovaných vesnic. Přelidněné hlavní město se potýká s mnoha problémy, především ekonomickými a ekologickými. Jediným zdrojem vzdělanosti je tamní univerzita se 14 000 studenty, již vedle odpovídajícího vybavení chybí rovněž dostatek kvalifikovaných pedagogů. Pomoci v tomto směru by mohla i naše univerzita.

-ano-, foto -tj-

Další informace přineseme v příštím čísle.

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP**PŘEČETLI JSME ZA VÁS****Mezinárodní projekt Pierre Auger: přijetí českých návrhů**

Ve dnech 16. – 20. 8. 2000 se v německém Bad Liebenzell konal významný pracovní workshop zaměřený k prestižnímu mezinárodnímu výzkumnému projektu *Pierre Auger*, který garantuje nositel Nobelovy ceny za rok 1980 James W. Cronin z USA. Jedná se o astrofyzikální projekt zaměřený na výzkum vysokoenergetické části spektra kosmického záření nebyvalého rozsahu a mezinárodní účastí. Součástí projektu je i návrh a realizace mezinárodní observatoře v Malargue v Argentině.

Projekt *Auger* je založen na paralelní detekci extrémně energetických složek kosmického záření. Kosmické záření bude sledováno pomocí plošného povrchového detektoru vybudovaného na rozloze 50 km² a současně atmosférickým optickým detektorem fluorescenčního záření. Fluorescenční detektor zahrnuje třicet zrcadlových teleskopů, každý o rozměrech 3,6 m x 3,6 m. Další vybavení detektorů představuje aplikace techniky na špičkové světové úrovni. Lze konstatovat, že při řešení optické problematiky získala Společná laboratoř optiky UP a Fyzikologického ústavu AV ČR v uplynulém období v rámci projektu *Auger* uznávané postavení.

Společná laboratoř optiky UP a FzÚ AV ČR v uplynulých dvou letech prováděla řadu výpočtových, konstrukčních a technologických prací v oboru optika s cílem uspět v mezinárodní konkurenci vědeckých a výzkumných pracovišť, zúčastnit se na návrhu a realizaci této mezinárodní observatoře. Na workshopu v Bad Liebenzellu vyvrcholila tato

snaha přijetím českých návrhů na řešení řady dílčích optických problémů. Mimo jiné se společně s německým Forschungszentrum Karlsruhe-Institut für Kernphysik podílíme na dodávce zrcadel pro teleskopy fluorescenčního detektoru. V průběhu příštích několika let dodáme zrcadla pro 12 teleskopů. Na technické řešení tohoto projektu navazuje také účast specialistů z oblasti fyziky vysokých energií z Fyzikálního ústavu AV ČR v Praze. Česká republika podpořila účast grantovým projektem GA AV ČR č. A 1010928: „Hledání původu kosmického záření“ a nově přijetím projektu „Výzkumné centrum fyziky vysokých energií“, kde řešitelem je FzÚ AV ČR a spoluřešitelem MFF v Praze. Pro pracovníky SLO UP a FzÚ AV ČR v Olomouci, ale také pro studenty doktorského studijního programu v Olomouci i v Praze se tak otevřela výjimečná možnost nejen účasti na řešení významného mezinárodního projektu, ale především prokázat kvalitu svých odborných znalostí i organizačních schopností, a to dlouhodobě v mezinárodním kontextu. Vzhledem k plánované délce trvání projektu je mimořádně podporovaná i účast studentů doktorského studijního programu, kteří tak mohou výsledky svého studia konfrontovat průběžně v mezinárodním srovnání, což je nejen výzvou, ale i závazkem.

Doc. M. Hrabovský, DrSc.,
RNDr. P. Schovánek, RNDr. M. Palatka,
Mgr. M. Vlček, Společná laboratoř optiky UP
a FzÚ AV

Přijaté vnitřní granty UP na rok 2000

(pokračování)

Pokračujeme v publikování seznamu udělených vnitřních grantů UP, který jsme získali od jednotlivých fakult v závěru loňského školního roku (čísla v závorkách představují výši přidělených finančních částek):

Fakulta tělesné kultury UP

Mgr. M. Bezdičková (Katedra funkční antropologie a fyziologie): *Elektroforetická aktivita buněčných jader bukalního epitelu v závislosti na různých typech zátěže organismu* (9 300 Kč).

Mgr. M. Fiedler (Katedra funkční antropologie a fyziologie): *Diagnostika tvaru, zakřivení a poruch páteře polohovým snímačem* (9 300 Kč).

Mgr. R. Hanuš (Katedra rekreologie): *Výchovné a rekreační aspekty moderních forem pobytu v přírodě* (21 650 Kč).

Mgr. T. Hrouda (Katedra aplikované TV): *Integrace osob s tělesným a smyslovým postižením prostřednictvím volnočasových pohybových aktivit* (5 200 Kč).

Mgr. M. Kalina (Katedra funkční antropologie a fyziologie): *Leptinový receptor a tělesné zatížení* (10 500 Kč).

Mgr. P. Murčková (Katedra fyzioterapie a ergoterapie): *Hodnocení chůze u osob s mozkovou hybnou poruchou* (8 900 Kč).

Mgr. F. Neuls (Katedra kinantropologie): *Kvantitativně-kvalitativní přístupy k analýze pohybové aktivity u adolescentů* (9 650 Kč).

Mgr. I. Obrusníková (Katedra aplikované TV): *Komparace vývoje a současného stavu integrace studentů s postižením do školní TV prostřednictvím aplikovaných pohybových aktivit (společných programů) v některých zemích Evropy (včetně ČR) a USA* (9 100 Kč).

Mgr. E. Sigmund (Katedra kinantropologie): *Validita a reliabilita monitorování pohybové aktivity akcelerometrem TriTrac-R3D* (11 100 Kč).

Mgr. M. Síplová (Katedra fyzioterapie a ergoterapie): *Komparace stability stoje v kvazistatických a dynamických situacích* (6 300 Kč).

Mgr. R. Šlachta (Katedra funkční antropologie a fyziologie): *Tvorba software pro vyhodnocování a interpretaci vyšetření spektrální analýzy srdeční frekvence u sportovců* (9 500 Kč).

Mgr. J. Válek (Katedra rekreologie): *Inovace a modernizace disciplíny tělesné kultury* (4 500 Kč).

MUDr. R. Vařeková (Katedra funkční antropologie a fyziologie): *Somatický a funkční profil dětí mladšího školního věku* (9 300 Kč).

Mgr. J. Vašendová (Katedra kinantropologie): *Komparativní analýza procesu individualizace v mezinárodním kontextu* (10 200 Kč).

Mgr. Z. Žiková (Katedra kinantropologie): *Genetické učení v tělesné výchově* (10 600 Kč).

Fakulta tělesné kultury celkem 145 100 Kč.

Právnícká fakulta UP

Mgr. M. Bartoň (Katedra práva státního, správního a trestního): *Svoboda slova a její meze v právním státě* (4 000 Kč).

Mgr. L. Černá (Katedra jazyků): *Anglické a francouzské neologismy v dokumentech evropského a mezinárodního práva ve srovnání s češtinou* (40 000 Kč).

PhDr. P. Hlavinka, PhD. (Katedra teorie práva, právních dějin a obecného základu): *Transpersonální možnosti lidského bytí* (10 000 Kč).

Mgr. Z. Hudcová (Katedra finančního práva, národního hospodářství a ekonomie): *Základní aspekty daňového zatížení neziskových organizací* (40 000 Kč).

Právnícká fakulta celkem 94 tis. Kč.

Dokončení příště.

Impaktní faktor – požehnání nebo prokletí?

Článek s tímto nadpisem napsal prof. A. Kotyk, DrSc., z Fyzikologického ústavu AVČR (Medicina, 30. 6. 2000); pro doplnění diskuse na toto téma na stránkách Žurnálu UP z článku vyjímáme:

„Je jisto, že existují obrovské rozdíly v impaktních faktorech (IF) mezi časopisy vynikajícími, těmi „normálními“ a těmi provinčními a moribundními. Nejvyšší IF mají zpravidla Annual Reviews v různých oborech, časopisy publikující kvalitní přehledné práce, různé časopisy řady Trends in... a potom některé mimořádné časopisy s obrovským nákladem jako je Cell, Immunity, Nature, Science. Tady jde o hodnoty IF často vysoko nad 10, ba i 20 či 30. Časopisy „normální“ se pohybují od 0,5 do 3,0. Téměř 75 % časopisů má však IF blízký nule a ten se už vůbec neuvádí v přehledném zpracování. Velikost IF se výrazně liší podle oborů, a proto je nutno používat korekčních, unifikčních faktorů.“

Na Slovensku někde zavedli praxi, že se k IF našich časopisů přičítá při hodnocení jednička, takže IF se pohybují od 1,5 do 2,0. Myslím, že je to rozumný způsob.

Musíme-li už pro hodnocení kvality vědecké práce IF používat, bylo by asi spravedlivější uvádět počet citací (mimo citace vlastní) každého pracovníka bez ohledu na to, ve kterém časopise svoji práci publikoval, třeba za posledních pět let.

Zavedená praxe hodnocení pomocí IF brzy nezahyne – však se jí živi řada byrokratů, ale navrhoval bych, aby se (1) při hodnocení poskytoval jakýsi základ navíc pro všechny časopisy vycházející u nás a (2) nedělal z nižšího součtu IF katovský nástroj.

Když byl v roce 1995 v Praze autor IF Eugene Garfield a když se od nás dozvěděl, že se podle součtu IF v Česku hodnotí jak práce jednotlivců, tak celých ústav, zezelenal ve tváři a sklíčeně prohlásil: „To jsem tedy otevřel pěknou Pandořinu skříňku – prosím, odpusťte.“

Nicméně vyjde-li někomu z UP práce v časopise s vysokým IF, měli bychom to vědět a umět ocenit. Vždyť autor či autoři takové práce se svými výsledky dokázali prosadit do nejvyššího kola světové soutěže o vědecké priority.

-mh-

Kongres o teologii Řehoře z Nyssy ...

Dokončení ze str. 1

svém referátu prokázal dobrou znalost zejm. protestantské christologie 20. století, až po představitele tradičněji zaměřených athoských mnichů.

Organizace jubilejního desátého rehořovského kongresu v r. 2004 byla svěřena Centru pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty, místem jeho konání bude velmi pravděpodobně Praha a Olomouc. Téma (o němž proběhla živá diskuse na společném výletu účastníků do Delf) nebylo zatím pevně stanoveno. Podle představy pořadatelů (Th. Böhm, Mnichov; J. Zachhuber, Berlin; Scot Douglas, Colorado; L. Karfíková, Olomouc) by měl být příští kongres opět soustředěn k jednomu Rehořovu spisu, a to spisu filozofického obsahu: dialogu *De anima et resurrectione*, kosmogonickému komentáři *In hexaemeron* nebo II. knize *Contra Eunomium*, jejímž obsahem je pozoruhodná teorie řeči. Jakkoli Praha ani Olomouc nemohou překonat slavnostnost athénské kongresu, příští rehořovské setkání rozhodně chce být platformou mezioborové výměny badatelů z celého světa a chce dát příležitost zejména k soustředěné práci s textem.

Doc. L. Karfíková, Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty UP Olomouc, MU Brno, AV ČR Praha

Redakčně kráceno.

-red-

UNIVERZITA A MĚSTO

15. LIBRI – KNIŽNÍ OLOMOUC 2000

6. LITERÁRNÍ FESTIVAL

DNY ČESKO-POLSKÉ KULTURY Olomouc/Vratislav 1989+11

25. – 27. října 2000

Libri, veletrh, kterého se pokaždé účastní desítky českých a slovenských nakladatelů, asi není nutné představovat. Snad jen pro posluchače prvních ročníků, kteří tráví v Olomouci první týdny, dodejme, že *Libri* patří mezi nejvýznamnější podniky svého druhu. Literární festival – doprovodný program – nabízí tradičně setkání se spisovateli, besedy, autogramiády, výstavy či slavnostní uvádění nových knih.

Olomouc už hostila autory bestsellerů od – třeba – Michala Viewegha po Vlastu Chramostovou, světově známé autory od – zase jen pro příklad – Adama Michnika, přes Pavla Vilikovského po Venu Taufera. Do Olomouce přijíždějí pravidelně přední literární kritici různých generací, jako jsou mj. Vladimír Karfík, Josef Chuchma či Jiří Peňás.

Důležitým rysem festivalu pak je už naznačená skutečnost, že se neorientuje pouze na domácí prostředí, ale představuje i zahraniční hosty, a to především ze Slovenska a Polska, nicméně zde vystupovaly i významné kulturní osobnosti z Itálie, Německa, Rakouska, Slovinska či Švýcarska.

Jedním z leitmotivů letošního festivalu je **prezentace a reflexe moravské kultury jako modelového euroregionu** (viz např. akce s nejvýznamnějšími moravskými nakladatelstvími).

A ještě o jedné novince se zmiňme. Flora a také olomoucká univerzitní polonistika spolupracují úspěšně s Polským institutem v Praze už léta. Letos se ovšem k *Libri* připojuje hned **celý polsko-český festival**, který navazuje na sympatickou tradici. Ve Vratislavi (Wrocławu) se totiž v listopadu 1989 konala *Přehlídka československé nezávislé kultury*, které se – čtrnáct dní před naší sametovou revolucí – zúčastnily osobnosti z exilu i četní umělci z tehdejší ČSSR. Mnoho jiných pohraničnicků do Polska tehdy nepustili. Navzdory všemu vystoupili společně K. Kryl, J. Hutka, J. Nohavica, S. Karásek ad. Loni se k desátému výročí konalo ve Vratislavi podobné setkání, opět za účasti mnoha posluchačů z Polska i od nás. Vystoupili

někdejší účastníci, přijeli mladší představitelé českého folku a jazzu.

Polští organizátoři pak přišli s nabídkou, která je pro Olomouc lichotivá: chtějí, aby se festival konal každý rok – jednou v Olomouci, podruhé ve Vratislavi. Letos tedy začínáme, a hned s hvězdami! Kterému milovníkovi jazzu je třeba vysvětlovat, kdo je například Urszula Dudziak? Anebo Olomoučan Emil Viklický?

Ještě něco zdůrazněme na těchto stránkách. Hostitelem velké veřejné debaty bude opět aula Filozofické fakulty a s Vystavištěm Flora spolupracují (často v rámci grantových projektů či výzkumných záměrů) univerzitní bohemisté, polonisté, germanisté, politologové, filozofové a... Budiž nám odpuštěno, pokud jsme na nějaký obor nikoliv ze zlé vůle zapoměli!

Z programu:

23. 10.

20.00 **Vernisáž výstavy fotografií z Polska olomouckého autora Oldřicha Kučery.**

Kavárna Muzea umění, vstup volný.

25. 10.

13.30 **Co nového ve slovenské kultuře?** (Milan Markovič, Ján Štrasser, nakladatelské sdružení Index aj.)

Uvádí Lubomír Machala

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

16. 00 **Novinky nakladatelství a časopisu Host.** (Miroslav Balaščík, Ota Filip, Ivo Vodseďálek aj.)

Uvádí Petr Hanuška

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

17.30 **Slavnostní uvítání knihy polského historika Czesława Głombika o dějinách česko-polských filozofických vztahů Umění zapomenat.**

Uvádí Jan Štěpán

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

19.00 **Národní kultury v době evropské integrace.** Debata předních středoevropských intelektuálů. Zúčastní se Jacek Baluch (bývalý polský velvyslanec u nás), Luboš Dobrovský (bývalý velvyslanec v Rusku), Aleksander Kaczorowski (Gazeta Wyborcza, redaktor Středoevropských novin) aj.

Uvádí Josef Jařab

Aula Filozofické fakulty UP, vstup volný

20.30 **Folkový a jazzový koncert**

Jacek Kaczmarski (polský písničkář, přítel, někdejší spolupracovník a spoluhráč Karla Kryla) Urszula Dudziak, Grażyna Auguścik (světově známé polské jazzové zpěvačky)

Michał Sęk – klávesové nástroje, Artur Gierczak – kytara, Wojciech Król – basová kytara, Fryderyk Młynarski – bicí, Wiesław Mekka – saxofon
Jazz Tibet Club

26. 10.

10.30 **Setkání s prof. Jackem Baluchem**, krakovským bohemistou, překladatelem, prvním polistopadovým velvyslancem Polské republiky u nás.

Uvádí Václav Burian

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

13.00 **Bohumil Hrabal, Milan Kundera, Jáchym Topol, Ota Pavel a jiní čeští autoři v dnešním Polsku.** Beseda s překladateli Aleksandrem Kaczorowským a Leszkiem Engelkingem.

Uvádí Václav Burian

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

14.30 **Dnešní Rusko, jeho literatura a my.** Beseda s Alenou Morávkovou (překladatelkou), Lubošem Dobrovským (novinářem, překladatelem, bývalým velvyslancem v Rusku), Leszkiem Engelkingem (polským překladatelem ruské literatury) aj.

Uvádí Zdeněk Pechal

Kavárna Muzea umění, vstup volný

Aula FF UP 4. 11. 1999: setkání tehdejšího rektora UP prof. L. Dvořák, CSc., s herečkou Vlastou Chramostovou při příležitosti uvedení její knihy paměti (Vlasta Chramostová, nakl. Doplňeň).

Foto -tj-

15.00 **Setkání s německým pišícíím autorem Selimem Özdoğanem** – autorské čtení, beseda, autogramiáda.

Uvádí Inge Fialová

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

16.00 **Báseň, píseň a publicistika** (slovenský básník Marián Hatala a folkař Petr Janků s jejich nejnovější tvorbou).

Patron pořadu: Česko-slovenský týdeník Mosty.

Uvádí Lubomír Machala

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E

17.00 **Podvečer s nakladatelstvím Petrov:** Martin Pluháček, Marián Palla, Michal Viewegh, Zdeněk Zapletal aj.

Uvádí Lubomír Machala

Kavárna Muzea umění, vstup volný

20.00 – **Galakonzert**

Martyna Jakubowicz – přední polská folková zpěvačka

Antonina Krzysztosi – přední polská folková zpěvačka,

od 70. let zpívá písně Karla Kryla, o jehož popularitě v Polsku se zasloužila.

Jaroslav Hutka, Vladimír Merta, Karel Plíhal, Vlastimil Třešňák

Emil Viklický a Zuzana Lapčiková

Reduta, Moravské divadlo, Horní náměstí

27. 10.

16.00 **Slavnostní uvedení nových čísel literárních časopisů Vlna a Scriptum** za účasti P. Šuleje, M. Habaje, J. Šranka, P. Šaradina, L. Engelkinga, R. Valuška, T. Ticháka, V. Buriana aj.

Výstaviště Flora, Literární kavárna v pavilonu E, vstup volný

20.00 **Večer s nakladatelstvím Votobia.** Představení nové edice literární a umělecké tvorby 90. let „Všemi směry“, kterou vede Milan Kozelka.

Restaurace U Muzea (Ponorka), vstup volný

Filmová premiéra

Od 19. do 25. října uvádí kino Lipa denně od 20.00 hodin film **Pan Tadeáš** polského režiséra Andrzeje Wajdy, nositele letošního Oscara za celoživotní dílo.

Pavilony A a E Vystaviště Flora jsou ve dnech konání LIBRI 2000, tj. od 25. do 27. října, otevřeny denně od 10 do 18 hodin.

Pro Žurnál UP připravili

-vb-, -lm-

Čestný výbor festivalu Olomouc – Vratislav / Olomuniec – Wrocław 1989+11

Ing. Jan Březina, přednosta Okresního úřadu Olomouc

Pavel Dostál, ministr kultury ČR

Mgre. Jan Graubner, arcibiskup olomoucký a metropolita moravský

Jaroslav Hutka, písničkář a spisovatel

Prof. Josef Jařab, literární vědec a veřejný činitel

Prof. Jana Mačáková, rektorka Univerzity Palackého

Ing. Vladimír Pokorný, ředitel Vystaviště Flora
Doc. Vladimír Řehan, děkan Filozofické fakulty UP

Ing. Martin Tesařík, primátor města Olomouce
Bogdan Cybulski, předseda Sdružení pro propagaci Dolního Slezska

Prof. Romuald Gelles, rektor Vratislavské univerzity

Julian Golak, generální mluvčí Polsko-česko-slovenské solidarity
kardinál Henryk Gulbinowicz, metropolita vratislavský

Witold Krochmal, vojvoda Dolního Slezska

Kazimierz M. Ujazdowski, ministr kultury a národního dědictví Polské republiky

Prof. Jan Waszkiewicz, maršálek Dolnoslezského vojvodství

Andrzej Wąsik, přednosta Vratislavského okresu

Bogdan Zdrojewski, primátor města Vratislavi

UNIVERZITNÍ PRACOVISŤE INFORMUJÍ**VYDAVATELSTVÍ UP****Letos nás čeká ještě jedno zvýšení cen papíru**

Možná, že někteří z vás si již všimli upravených cen kopírovacích služeb ve Vydavatelství UP. Pro objasnění tohoto počínání je třeba podrobnější vysvětlení.

Celulóza je strategická surovina, s níž se obchoduje na burze stejně jako se dřevem, plynem, ropou apod. Od roku 1998 do současnosti se vyšplhaly ceny celulózy z řádově 450 amerických dolarů na téměř 700–750 dolarů za tunu. To je tedy jeden ze stěžejních důvodů, který ovlivnil zvýšení cen papíru na trzích v celé Evropě.

S tím souvisejí další problémy, které jsou specifické pro náš trh: výrazně zvýšená poptávka proti nižší nabídce, což je typický rys tržní ekonomiky jednoznačně působící na zvýšení ceny. Ceny přírodního nenatíraného papíru se pohybovaly na konci roku 1999 v průměru 26,50 Kč/kg, letos v létě to už bylo 33,50 Kč/kg. Přitom meziroční nárůst od prosince 1998 do prosince 1999 byl přibližně 3

Kč. Znamená to tedy, že za letošní první pololetí došlo k většímu cenovému skoku než za celý loňský rok. A podle informace ing. M. Kotrlé (obchodní manažerky společnosti OSPAP, velkoobchodu papírem) je na tento rok ohlášeno ještě jedno zvýšení cen v rozmezí 8–10 %, což představuje asi 3 Kč/kg.

To je tedy důvod, proč bylo Vydavatelství UP nuceno sáhnout k výše uvedeným nepopulárním opatřením. Stejně ceny jsou stanoveny i pro kopírky v Knihovně UP. Zde se s jejich zavedením čeká na to, až bude do provozu uveden samoobslužný systém kopírování. Tento systém zahrnuje snímače karet, jež budou namontovány na kopírákách, a nabíjecí zařízení, které na kartu zapíše, za jakou finanční částku je možno kopírovat. Jakákoliv cenová úprava by v současné situaci komplikovala výběr peněz.

RNDr. H. Dziková, ředitelka Vydavatelství UP
RNDr. D. Lošťáková, ředitelka Knihovny UP

Kabinet aplikované ekonomie FF UP

Letos vstupuje Kabinet aplikované ekonomie (KAE) FF UP do třetího roku své činnosti. Při této příležitosti si dovolujeme seznámit akademickou obec s jeho činností.

Kabinet vznikl v září roku 1998, a patří tak mezi nejmladší pracoviště Filozofické fakulty

UP. Jeho počátky však sahají do poloviny devadesátých let, kdy byly na FF UP otevřeny první jazykové studijní obory v kombinaci s ekonomikou. V současné době působí v KAE pět interních a tři externí pracovníci. Na výuce ekonomie v daném cizím jazyce se v rámci možnosti mezinárodní spolupráce každoročně podílejí i lektori ze zahraničí.

Kabinet garantuje výuku odborných ekonomických předmětů a vedení bakalářských ekonomických předmětů a vedení bakalářských i diplomových prací pro následující studijní obory:

- angličtina se zaměřením na aplikovanou ekonomii (bakalářské studium);
- francouzština se zaměřením na aplikovanou ekonomii (bakalářské studium);
- aplikovaná ekonomie a odborný francouzský jazyk (magisterské studium);
- ruština s orientací na hospodářsko-právní a turistickou oblast (bakalářské studium);
- odborná ruština pro hospodářskou praxi (magisterské studium);
- nizozemština se zaměřením na ekonomii a management (bakalářské studium);
- hudební management, specializace v rámci magisterského studia muzikologie.

Ve fázi příprav je další kombinace, a to aplikovaná ekonomie s polským jazykem; potom by se současný počet cca 220 studentů zapsaných k výuce u KAE dále zvýšil.

Prostřednictvím nabídky volitelných kurzů se Kabinet aplikované ekonomie podílí na přípravě absolventů ostatních oborů.

V rámci bakalářského studia získávají posluchači znalosti z makro- i mikroekonomie, managementu, marketingu, financí a bankovníctví, práva a Evropské unie. V navazujícím magisterském studiu se jejich program rozšíří o managerské techniky, zahraniční obchod, finanční trhy a daně, drobné podnikání a veřejnou ekonomiku. Kromě toho KAE nabízí spektrum volitelných předmětů (např. informatiku, statistiku, účetnictví apod.). Teoretická výuka je doplňována i různými prezentacemi firem, přednáškami špičkových odborníků z praxe a exkurzemi. KAE rovněž spolupracuje s Obchodní hospodářskou komorou v Olomouci.

Absolventi výše zmíněných oborů nacházejí uplatnění zejména v profesích vyžadující ekonomických znalostí a schopnosti praktické aplikace ekonomických znalostí a cizích jazyků.

Kabinet aplikované ekonomie FF UP

Záříjová produkce**Filozofická fakulta**

Šimek, D. – Kubátová, H.: *Od abstraktu do závěrečné práce*. 2. vyd., 53 s.

Lékařská fakulta

Zlámal, J.: *Jednoduché účetnictví ve zdravotnictví*. 1. vyd., 188 s.

Jansová, K. – Eber, M.: *Preklinická stomatologie – část morfologická*. 1. vyd., 84 s.

Právnická fakulta

Zlámal, J.: *Základy účetnictví pro právníky*. 1. vyd., 160 s.

Gadasová, D. – Polián, M.: *Správní právo. Právní základ veřejné správy*. 1. díl. 1. vyd., 57 s.

Gadasová, D. – Polián, M.: *Správní právo. Právní základ veřejné správy*. 2. díl. 1. vyd., 36 s.

Gadasová, D. – Polián, M.: *Správní právo. Právní základ veřejné správy*. 3. díl. 1. vyd., 27 s.

Gadasová, D. – Polián, M.: *Správní právo. Právní základ veřejné správy*. 4. díl. 1. vyd., 36 s.

Gadasová, D. – Polián, M.: *Správní právo. Procesní část. Správní řád*. 5. díl. 1. vyd., 67 s.

Přírodovědecká fakulta

Kašpárek, F.: *Cvičení z laboratorní techniky*. 2. vyd., 103 s.

VUP

Karásková, V.: *Zábavná cvičení s mentálně postiženými dětmi*. Dotisk, 60 s.

Pechancová, B. – Smrčková A.: *Cvičení a hry pro žáky se speciálními poruchami učení v hodinách angličtiny*. Dotisk, 37 s.

-haupt-

Diskuse, názory, ohlasy**Ad: Databáze absolventů a její využití**

Dokladem toho, že název článku nemusí nutně charakterizovat jeho obsah, je příspěvek ing. J. Paura *Databáze absolventů a její využití* (ŽUP č. 1). Stručně nastíněná informace o zavedení databázi absolventů UP autorovi posloužila k subjektivním výlevům na adresu některých, především humanitních oborů. Z autorovy charakteristiky „teologů a filozofů“ vyznívá, že se jedná o příživníky, jež po absolutoriu VŠ parazitují na státní pokladně. Podle něj je studium jazyků (minéno jako samostatný obor na FF) zbytečné mrhání časem. *Vždyť stačí vyjet za nelegální práci do Spojených států a angličtina se stane vaší druhou mateřštinou. Nač se obtěžovat s filologií a literaturou? Současný svět ovládá business, proto místo filozofické otevřeme fakultu ekonomickou. A budeme „in“.*

A. Novobilská

(Autorka je externí doktorandkou Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP a redaktorkou Žurnálu UP.)

Omluva redakce

V minulém čísle Žurnálu UP jsme v této rubrice uveřejnili text *Ad: Databáze absolventů a její využití*, který reagoval na diskusní příspěvek ing. J. Paura. Při redakčním zpracování jsme jako autorku chybně uvedli ing. E. Francovou, Ph.D.; jak jsme byli upozorněni, text vyjadřoval stanovisko všech členů Kabinetu aplikované ekonomie FF UP, a je proto třeba považovat jej za kolektivní dílo.

Redakce Žurnálu UP se ing. E. Francové, Ph.D. a ostatním členům Kabinetu aplikované ekonomie FF UP omlouvá.

V. Mazochová

MINIANKETA

Při příležitosti letošních olomouckých *LIBRI 2000* – knižní *Olomouc* jsme uspořádali malou anketu mezi náhodně vybranými členy univerzitní obce UP, kterým jsme položili dvě následující otázky:

1. Co právě čtete?
2. Která kniha (spisovatel, básník, dramatik) patří k vašim nejmilovanějším?

PhDr. T. Hrbek, kancléř UP:

ad 1) *Teď právě čtu „Mistra a Markétku“ M. Bulgakov.*

ad 2) *Karel Čapek.*

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP:

ad 1) *P. Kosatík: Ferdinand Peroutka.*

ad 2) *Obtížně bych dokázala vybrat jednu knihu, záleží dost často na momentální náladě, na pohodě a klidu, který mám ke čtení. Mezi mé oblíbené spisovatele patří E. Hemingway, E. M. Remarque, K. Čapek, R. Fulghum a také D. Francis.*

Doc. D. Šimek, CSc., vedoucí Katedry sociologie a andragogiky FF UP:

ad 1) *Čtu žalmy v překladu Viktora Fischla. Jednak pro nádherný jazyk, jednak pro to, že kdykoliv mohu přestat a vrátit se, až zase budu mít čas a chuť si přečíst krásný text.*

ad 2: *„Naděje s bukovými křídly“ Jana Skácela. Dvě stovky čtyřverší, z nichž každé vydá za jednu sbírku docela slušného básníka.*

ThLic. R. Machan, Katedra systematické teologie CMTF UP:

ad 1) *Právě čtu J. Ratzingera – Pravda, hodnoty a moc. Prubiřské kameny pluralistické společnosti (vydalo CDK Brno 1996).*

ad 2) *K mým nejoblíbenějším knihám patří řecké tragédie od Aischyla a Sofokla a Faust J. W. Goetha.*

JUDr. A. Komenda, Dr., proděkan Právnické fakulty UP:

ad 1) *Mach a Šebestová (dětem před spaním), C. Ginzburg – Šyr a červi.*

ad 2) *J. Hašek – Osudy dobrého vojáka Švejka, T. Janssonová – seriál příběhů o muminech.*

-red-

NA PULTECH KNIHKUPECTVÍ

Katedrála sv. Václava

V Žurnále UP č. 24/2000 (s. 7) jsme našim čtenářům představili edici Církevní památky, kterou od roku 1990 vydává Historická společnost Starý Velehrad se sídlem ve Velehradě. Rediguje ji **prof. Miloslav Pojsl**, vedoucí Katedry církevních dějin, patrologie a křesťanského umění ČMFT UP, který je zároveň autorem textu zatím posledního, 25. svazku této řady věnovaného olomoucké katedrále sv. Václava (tato památka byla popsána hned ve 2., rozebraném, svazku této edice z r. 1990). Katedrála sv. Václava je „nejstarší a nejvýznamnější architekturu dochovanou v olomoucké městské památkové rezervaci“, na níž „v průběhu devíti století zanechaly stopy všechny stavební a umělecké slohy od románského až po historizující novogotickou představu“ (s. 4).

Autorův fundovaný výklad se neomezuje pouze na stavební dějiny této význačné olomoucké dominanty či na popis uměleckých artefaktů, které dóm ukrývá. Prof. M. Pojsl se zde zabývá také problematikou kontinuity velkomoravské církevní organizace s olomouckým středověkým biskupstvím, přenesením biskupství od kostela sv. Petra ke sv. Václavu a svou pozornost věnuje rovněž stavbám v bezprostřední blízkosti katedrály, které jsou spolu s ní součástí národní kulturní památky areálu bývalého přemyslovského hradu: torzu románského biskupského paláce, kostelu sv. Anny – volebnímu místu olomouckých biskupů a arcibiskupů, či budovám kapitulního děkanství. Publikace je doplněna vynikajícími barevnými fotografiemi V. Hyhlíka, reprodukcemi dobových ikonografických pramenů, přehledem olomouckých biskupů a arcibiskupů a seznamem doporučené literatury.

Současně s publikací věnovanou olomoucké katedrále sv. Václava vyšlo jako 24. svazek řady Církevní památky 2. upravené vydání brožury *Výšehrad. Kapitulu chrám sv. Petra a Pavla*. Autorem textu této publikace je PhDr. B. Nechvátal, CSc., fotografiemi ji vybral opět V. Hyhlík.

(M. Pojsl – V. Hyhlík: *Olomouc. Katedrála sv. Václava. Historická společnost Starý Velehrad. Velehrad 2000*, 30 s.; B. Nechvátal – V. Hyhlík: *Výšehrad. Kapitulu chrám sv. Petra a Pavla. Historická společnost Starý Velehrad. Velehrad 2000*, 28 s.)

-raf-

Z ARCHIVU UP

Ze studentské poetické tvorby roku 1950

Zpěv radosti

*Hoř, souhvězdí lásky, v hrudi,
ved', jitřenka jasná, koráb,
zvítězili navždy rudí,
rozestoupila se hora!*

*Kupředu se mladí hrnou,
jedno tělo, píseň jedna,
tóny, které neustrnou,
širá fronta nepřehledná.*

*Holubičky jejich dlaní
oživují hmotu s t a v y
a i tvých, jsou k zulbání,
děvčátko mé šťastné plavby!*

*Čím je krásná rodná země?
Že má k boji síly dosti!
Za nic, moje srdce, neměň
růži této skutečnosti!*

Nové zrození

*Kdyby dnes Maria
povíla syna,
stal by se dělníkem
našich vinic.
Nemaje tělo své z těstoviny,
železná hrozny by z rudných rév stínal,
radostné zákraky střásal by z lopat.
Křehkl by v loktech
a na ústech ženy,
na ústech slíčné Maří Magdalény.
Přišel by život životem prosmát!*

Onehdy (27. 7. 2000) komentoval Milan Kruml v *Magazínu Mf Dnes* skutečnost, že na našich matricích úřadech přibývá žádostí přejmenovat svého holčičího potomka na Esmeraldu v důsledku enormní obliby stejnojmenné brazilské či jaké telenovely vyliďující v příslušném vysílacím čase ulice našich měst, městeček i vesnic. Kruml přirovnal tuto situaci k poměrům někdejšího Sovětskému svazu, kdy se mohutná socialistická industrializace ve dvacátých

a třicátých letech reflektovala v osobních jménech jako Dněprostroj, Traktor či Magistral.

V našich zeměpisných šířkách se ovšem zabydlel jev poněkud jiný, a to opěvování, či naopak zatracování politických jevů v dílech profesionálních umělců. A když ne přímo v dílech, tak alespoň v jejich mediálních postojích či prohlášeních. A protože se dějinných zvratů u nás událo během relativně krátké doby více než dost, jsme nezřídka svědky veletočů hodných šapitó cirkusu Humberto. V tomto směru zaskvěl určitě nejoblíbenější „zombie“ na sever od Alp, jinak král české a německé pop-music Karel Gott, který v lednu 1977 hřímá od předsednického stolu proti Chartě 77, aby 22. listopadu 1989 zazpíval *Kde domov můj s Karlem Krylem z balkonu Melantrichu statických demonstrantů požadujících pád komunistického režimu. Kryl toho hluboce litoval až do své smrti. Když umělecká fronta v roce 1979 odsuzovala útok Čínanů proti Vietnamu, tak se herec Ladislav Pešek před televizními kamerami pro jistotu rozplakal. Josef Laufer zase pochvalně zapěl o komunistickém rozvědčíku Minaříkovi, dnes mediální pravice konzervativní guru Karel Steigerwald se živil na nekonečném rozhlasovém seriálu *Jak se máte, Vondrovi?* s Jiřinou Švorcovou v hlavní roli. A tak dále a tak dále.*

Proto se dívejme na výpold modrokošilátého poety, dnes váženého docenta Univerzity Palackého, shovívavě a s nadhledem. Vždyť i on měl problém s cenzurou. Báseň *Zpěv radosti*, vyznačující se vyváženým agitačně-budovatelsko-erotickým pojetím, připustili svazáci funkcionáři k publikování pravděpodobně na některé z četných univerzitních mládežnických nástěnkách. Ale daleko procitěnější *Nové zrození*, do kterého autor vedle agitačně-budovatelsko-erotického pojetí znalceky zakomponoval i motivy evangelijní (evidentně inspirovaný poetikou Jiřího Wolkrá), byla odsouzena až do dnešního dne ke spočinutí nejprve na dně šuplíku svazáckého funkcionáře, posléze v uprášeném archivním fasciklu, kam jej zahrnala tužkou načmáraná poznámka „zatím netisknout“.

A pokud by snad, zvláště u mladších ročníků, převládlo nad touto básnickou tvorbou nevěřící kroucení hlavou, či dokonce opovržení, pak si společně připomeňme časy nedávno minulé – časy, kdy jsme se skálopevně domnívali, že nejvýznačnějším znakem kapitalismu bude vítězství pravdy a lásky nad lží a nenávisť. To třeba dnes politicky víc než střizlivý komentátor Českého rozhlasu Ivan Hofman pěl spolu s dnešním ministrem kultury Slovenské republiky Milanem Kňažkem na bratislavských mítincích Veřejnosti proti násilí: *Slúbili sme si lásku, slúbili vravieť pravdu len, slúbili sme si vydržať ...* Holt – takoví jsme a hlavně takoví jsme byli, před lety deseti i padesáti.

PhDr. P. Urbášek,
ředitel Archivu UP

Celý život se učí hlupáci. Chytří se to naučí mnohem dříve.

* * *

Činy u něho mají přednost před slovy. A ta zase před myšlenkami.

* * *

Jedna myšlenka stíhá druhou. Třetí nemá.

-jas-

... A TENTO TÝDEN...

17. ŘÍJNA

U-klub, Šmeralova 12, 19.30 hod.: Karel Plíhal – Kluziště. Recitál olomouckého písničkáře s novým programem.

18. ŘÍJNA

Teoretické ústavy LF UP, Hněvotínská 3, 16. hod.: Přednáškový večer III. interní kliniky LF UP a FNO. Pořádá Spolek lékařů v Olomouci, koordinátorem je prof. V. Ščudla, CSc. Splňuje podmínky kontinuálního postgraduálního vzdělávání lékařů.

Katedra historie, FF UP, Křížkovského 12, 16.45: Oslo 2000: Světový kongres historických věd – slovem, obrazem, zvukem. Přednáší Mgr. R. Slabáková, Ph.D.

Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP – studentský klub, Wurmova 13, 18 hod.: Beseda s režisérem a uměleckým šéfem Moravského divadla Olomouc P. Gáborem a dramaturgyní V. Maškovou zahájí pravidelné akce D-klubu.

U-klub, Šmeralova 12, 20 hod.: Už Jsme Doma (UJD). Koncert alternativní bigbitové skupiny.

19. ŘÍJNA

Středisko Britské rady, Křížkovského 14, 16 hod.: Wendy Copeová – autorské čtení. Jedna z nejznámějších současných britských básnířek, autorka řady sbírek (výbor vyšel v češtině pod názvem *Ztracený chlapí – Verše veselí i vážné*), bude předčítat výběr ze svého díla s českým překladem.

20. ŘÍJNA

U-klub, Šmeralova 12, 19.30 hod.: Vrána. Koncert olomoucké industriálně folkové formace s hostem P. Vášou.

20. ŘÍJNA

Velká Bystřice u Olomouce: Postavení a úloha chirurgie v obraze dlouhodobé perspektivy nemocných s maligním onemocněním – dnešní stav a budoucnost. Kongres. Pořádá I. chirurgická klinika LF UP.

-red-